

1. Inleiding

Dit is het pedagogisch profiel van BSO Pipeloi. De BSO is onderdeel van kindercentrum Pipeloi. Het kindercentrum herbergt negen groepen: zes groepen KDV, voor kinderen van 0 tot 4 jaar, en drie groepen buitenschoolse opvang (BSO) voor kinderen van 4 t/m 7 jaar. Kinderen gaan naar een oudere BSO-groep rond de leeftijd van 7 tot 7,5 jaar.

Op de BSO heeft ieder kind zijn eigen basisgroep. Daarnaast heeft de BSO een open deurenbeleid. Dit betekent dat de kinderen zich tussen de drie groepen vrij kunnen bewegen om te spelen of om vriendjes te bezoeken.

Het pedagogisch profiel is tot stand gekomen door de verschillende onderwerpen te bespreken tijdens verschillende sectoroverleggen. Na afloop van de discussies in de sector zijn de verschillende standpunten vastgelegd die gelden voor de gehele sector 4 t/m 7 jaar. Vervolgens zijn deze punten door het team verder uitgewerkt en aangevuld met punten die specifiek zijn voor **BSO Pipeloi**.

Met de tijd komen er nieuwe onderwerpen en inzichten bij:

- er is de afgelopen jaren op verschillende manieren aandacht geweest voor hoe om te gaan met ongewenst of druk gedrag.

- er is een studiedag en ouderavond geweest met kinderfysiotherapeut Hanneke Poot, over de sensomotorische ontwikkeling.

- het hele team heeft een cursus 'Werken met jongens' gevolgd, door Lauk Woltring.

Dit alles heeft ons pedagogisch denken en handelen beïnvloed.

Op basis van de opgedane nieuwe kennis en inzichten, zijn er stukken van het pedagogisch profiel herschreven en zijn er dingen bij gekomen. Daarnaast zijn er in de loop der jaren ook een paar onderwerpen toegevoegd of gewijzigd in het pedagogisch beleid van Kinderopvang Wageningen. Dit heeft ook geleid tot een aantal wijzigingen in het pedagogisch profiel. Zo is er in de BSO-sector veel gesproken en nagedacht over het thema 'kinderparticipatie'. Dat onderwerp staat nu ook specifiek genoemd in het organisatiebrede pedagogisch beleid, en daar wordt in dit profiel ook aandacht aan gegeven.

Nieuwe onderdelen zijn vet en schuin gedrukt.

In het kort staan we voor:

- het bieden van gezellige en plezierige opvang
- waar ieder kind zich thuis kan voelen,
- waar we met respect met elkaar omgaan,
- ***bewustzijn van het ritme van kinderen***
- waarbij kinderen de mogelijkheid hebben zich in een uitdagende sfeer te ontwikkelen,
- en dit doen we vanuit een wederzijds vertrouwen.

We werken op verschillende manieren aan betrokkenheid bij elkaar, kinderen en ouders en Pipeloi. We zijn ervan overtuigd dat een goede band tussen ouders en pedagogisch medewerkers (pm-ers)/Pipeloi belangrijk is voor het welbevinden van het kind en voor het goed kunnen volgen van en inspelen op de ontwikkeling. We noemen dit 'partnerschap met ouders'. Van onze kant uit informeren we ouders zoveel mogelijk over hoe het op Pipeloi gaat. Dit gebeurt op allerlei niveau's:

- ***informatie over hoe de dag van een kind was. Dit gebeurt door de pedagogisch medewerkers tijdens de ophaalgesprekken aan het eind van de dag.***
- ***informatie over bezigheden en activiteiten op Pipeloi. Dit gebeurt o.a door middel van foto's op het informatiebord bij de ingang, foto's op de groepen en in de gangen, en in de maandelijkse nieuwsbrief.***
- één keer per jaar wordt er een observatie welbevinden van ieder kind gehouden, door de groepsleiding. Naar aanleiding daarvan wordt de gelegenheid geboden voor oudergesprekken (10-minutengesprekken).
- ***we vinden het ook belangrijk om van gedachten te wisselen over opvoeding en ontwikkeling in het algemeen. Onze ideeën staan beschreven in het pedagogisch profiel, er wordt regelmatig aandacht aan besteed in de nieuwsbrief en op ouderavonden worden dit soort zaken besproken.***

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

2. Indeling in *basis*groepen, *beroepskracht*-kind ratio en het gebruik van de ruimte

2.1. Basisgroepen

Op de **BSO** zijn drie *basis*groepen: De Boefjesburcht, Het Trollenhol en De Duveltjes. Als een groep vol is, zijn er 20 kinderen aanwezig, in de leeftijd van 4 t/m 7 jaar. Per 10 kinderen is er één pedagogisch medewerker. Op de meeste dagen zijn er zes medewerkers aanwezig; op rustiger dagen zijn dat er minder, afhankelijk van het aantal kinderen.

Iedere basisgroep heeft een eigen groepsruimte en een eigen stoeiruimte. Daarnaast is er een ruimte ingericht als winkeltje. Hier mogen alle kinderen spelen. Voor zowel de stoeiruitmes als het winkeltje is de regel dat er maximaal vijf kinderen tegelijk spelen.

Er is ook een ruimte voor speciale activiteiten, bijvoorbeeld muziekles. In deze ruimte komen de kinderen alleen onder begeleiding.

De **BSO** heeft een open deurenbeleid: dit houdt in, dat kinderen ook op andere groepen en andere kamers (stoeikamers, winkeltje) mogen gaan spelen. Ze vragen dat wel eerst even aan de groepsleiding, omdat anders het overzicht zoek raakt. Om dezelfde reden moeten kinderen, als ze buiten willen gaan spelen, dat ook altijd eerst even melden bij de groepsleiding.

Omdat kinderen vanuit hun basisgroep bijna altijd zelf mogen kiezen waar ze gaan spelen en/of wat voor activiteiten ze willen doen, bepalen we de beroepskracht-kind-ratio op centrumniveau (BSO Pipeloi).

Als de kinderen uit school komen gaan ze eerst naar hun eigen groep. Daar drinken en eten ze, en daarna mogen ze gaan spelen of een activiteit gaan doen. Aan het eind van de middag (rond 16.45u) wordt er op de eigen groep fruit gegeten en daarna blijven de kinderen daar, tot ze opgehaald worden. Ieder kind **zit op een basisgroep**. Het komt wel eens voor dat een kind tijdelijk één dag per week op een andere groep zit, in verband met het wettelijk toegestane maximum aantal kinderen per *basis*groep. Door het open deurenbeleid kan het kind toch een groot deel van de tijd zelf kiezen waar hij of zij bij voorkeur is.

2.2. Achterwachtregeling

Pipeloi heeft een achterwachtregeling vastgelegd in een locatiegebonden document.

3. Visie op kinderen, opvoeden en de rol van de kinderopvang

Visie op kinderen en opvoeden:

Kinderen zijn mensen, die allerlei wensen en voorkeuren hebben, net als volwassenen. Die wensen zijn niet minder belangrijk dan die van volwassenen. Volwassenen zijn zich meer bewust van beperkingen in wat wel en niet mogelijk is; dat moet een kind nog leren. Soms leert het die grenzen al doende en soms leert het de grenzen doordat volwassenen die aangeven.

Als opvoeder is het belangrijk te kunnen onderkennen wat kinderen al zelf kunnen, respect tonen voor wat zij nog niet weten en respect hebben voor hun leergierigheid. We helpen het kind zijn mogelijkheden te ontdekken en te ontwikkelen. Daarbij geven we kinderen de ruimte: opvoeden tot zelfredzaamheid en zelfstandigheid krijgt veel aandacht.

Ieder kind is anders en daar passen wij ons handelen op aan. Wat verantwoord toezicht is, kan verschillen per kind. Het ene kind heeft de directe nabijheid van een leidster nodig, het andere kind minder. Dit heeft met de leeftijd te maken, maar ook met het karakter van een kind.

Respect voor kinderen hebben we hoog in het vaandel staan; we gaan met kinderen om zoals we willen dat er met onszelf wordt omgegaan.

Opvoeden is voor een belangrijk deel het leven voorleven, ofwel het goede voorbeeld geven. Als we vinden dat kinderen naar elkaar moeten luisteren, moeten we zelf ook naar hen luisteren, net zoals naar andere mensen.

Visie op de rol van de kinderopvang:

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

We zien buitenschoolse opvang als een plek waar kinderen met elkaar kunnen spelen, maar waar ze ook iets voor zichzelf kunnen doen, net als thuis. We proberen een gezellige, warme sfeer te realiseren, waar ieder kind welkom is. We vinden het belangrijk ervoor te zorgen dat een kind zich veilig en op zijn gemak voelt. Dat is prettig voor het kind (en de ouders), en het is voorwaarde voor een kind om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

BSO is voor kinderen vrije tijd: we geven ze zoveel mogelijk de gelegenheid om te doen wat ze leuk vinden. We zijn alert op de balans voor ieder kind tussen groepsactiviteiten, individuele activiteiten en soms ook gewoon even niets doen. We bieden activiteiten aan, maar ze mogen veelal zelf kiezen wat ze gaan doen. Af en toe doen we ook wel dingen met zijn allen, bijvoorbeeld als we erop uitgaan; dan kunnen kinderen uiteraard niet alleen achterblijven.

We hebben allerlei speelmogelijkheden: door de aanwezigheid van andere kinderen, door verschillend spel materiaal, en door de verschillende ruimtes die we hebben. En we gaan ook veel buiten spelen, op ons eigen speelplein of in de buurt. Verder komt er twee keer per week een muziklerares op de locatie. Ouders kunnen hun kind hiervoor opgeven. En op vrijdag worden er kinderen door ons naar en van het zwembad gebracht/gehaald voor zwemles. Zo halen ze op de BSO hun zwemdiploma! Spelen is leren, dus veel en gevarieerd spelen is veelzijdig ontwikkelen. In dit geheel speelt de groepsleiding een belangrijke rol. Zij zijn allen professionals: ze hebben een kindgerichte opleiding gedaan en hebben inmiddels al heel wat ervaring met kinderen van deze leeftijd. En ze zijn heel betrokken bij het wel en wee van de kinderen die op de BSO komen.

Wat betreft de pedagogische uitgangspunten van de BSO Pipeloi is het niet zo dat we volgens één pedagogische stroming werken. Als we kijken naar onze manier van werken, dan sluit die wel aan bij bepaalde pedagogische visies. We noemen hier de pedagogen die ons in het bijzonder aanspreken, waar we ideeën en inspiratie van krijgen. Dit zijn:

- Janusz Korczak, vanwege zijn bijzonder respectvolle benadering van kinderen. Respect voor kinderen houdt in: openstaan voor kinderen en ze nemen zoals ze zijn. Het is belangrijk om zoveel mogelijk erop te vertrouwen dat kinderen zelf aangeven wat goed voor ze is, en dat zij zelf weten wat ze kunnen. Kinderen doen misschien niet alles zoals wij dat in ons hoofd hebben of ze doen ergens langer over. Daarbij is het belangrijk dat jij je afvraagt of dat een probleem is. Wij volwassenen zijn immers zo gewend aan vaste patronen, dat we soms geen andere mogelijkheden meer zien.
- Thomas Gordon, vanwege het belang van 'luisteren' naar een kind (letterlijk en figuurlijk), zijn ideeën over communicatie (bijv. ik-boodschappen, niet het kind afkeuren, maar het gedrag) en het belang van benoemen wat je ziet bij kinderen en aankondigen als je iets gaat doen. Daarnaast heeft hij handvatten aangereikt voor hoe je kinderen zelf tot oplossingen kunt laten komen, in plaats van als volwassene voor scheidsrechter te spelen. Ook bij hem zijn respect voor kinderen en oog hebben voor wat ze zelf al kunnen, kernbegrippen.
- Maria Montessori, vanwege de aandacht voor het bevorderen van en de ruimte geven aan zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid van kinderen. Kinderen hebben volgens Montessori van nature een drang in zich om op ontdekking uit te gaan en zelf alles te willen doen. Hier moet de volwassene – tot op zekere hoogte – de ruimte voor geven.

4. De pedagogische doelstelling van BSO Pipeloi

Naast het gezin en de school, levert ook de BSO een bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. We willen kinderen een plek bieden waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Voor ons is een voorwaarde daarbij dat er een sfeer heerst waar kinderen zich welkom voelen en waar ze kunnen zijn wie ze zijn. Dit krijgt veel aandacht. Als kinderen zich prettig voelen, staan ze open om van alles te leren. We proberen zo goed mogelijk te kijken wat kinderen interesseert en daarop in te spelen. **We geven daarbij vooral aandacht aan positieve initiatieven van kinderen. En we proberen zoveel mogelijk positief te formuleren wat de mogelijkheden en verwachtingen zijn naar de kinderen toe. We proberen het woord 'niet' zo min mogelijk te gebruiken. In plaats van 'niet rennen in de gangen' zeggen we 'rustig lopen in de gangen'. Negatief of ongewenst gedrag proberen we zoveel mogelijk te negeren. En daarbij zeggen of doen we voor wat we wél van het kind verwachten of welke mogelijkheden er wél zijn.**

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

We vinden het belangrijk dat kinderen opgroeien tot zelfstandige, evenwichtige en weerbare mensen. In ons handelen zijn we gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Dat leren kinderen door zelf dingen te doen en door plekken te hebben om met andere kinderen te spelen, zonder continu toezicht van groepsleiding. De groepsleiding weet waar de kinderen aan het spelen zijn, en gaan er regelmatig even kijken, maar zijn niet constant naast het spel aanwezig. Zo leren kinderen langzamerhand steeds beter zelf oplossingen te zoeken. En ze weten dat als er iets is of als ze er niet uitkomen, dat ze de groepsleiding erbij kunnen halen. We helpen het kind zijn mogelijkheden te ontdekken en te ontwikkelen. Daarbij hoort dat we kinderen ruimte geven: opvoeden tot zelfredzaamheid en zelfstandigheid krijgt veel aandacht op **de BSO**.

We laten kinderen ook wel even alleen buiten spelen op ons speelplein. Je kunt als groepsleiding niet overal tegelijk zijn en kinderen van deze leeftijd kunnen dat ook aan. De regel is dat een kind niet alleen buiten is, maar altijd met twee kinderen of meer, waarmee er onderlinge zorgzaamheid gewaarborgd is. Daarnaast kijken er twee BSO-groepen en twee KDV-groepen uit op het speelplein. Als er meerdere kinderen (meer dan vijf) naar buiten gaan, gaat er iemand van de groepsleiding mee. In de schoolvakanties werken we met thema's. We letten er daarbij op dat alle opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang (zie bij punt 5) aandacht krijgen bij het invulling geven aan de thema's.

Per vakantie wordt er een thema gekozen, waar kinderen en medewerkers op allerlei manieren mee aan het werk zijn. We letten er daarbij zoveel mogelijk op dat alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Bij het thema 'werelddelen' bijvoorbeeld mogen kinderen een vlag maken van een land waar ze geweest zijn, we doen activiteiten met muziek en dans, er wordt eten gemaakt uit een bepaald land of werelddeel, en bij een uitje naar de dierentuin, geven we aandacht aan waar de dieren vandaan komen.

In de grote vakantie werkt het hele kindercentrum (dus KDV en BSO) met hetzelfde thema, of thema's. Direct bij binnenkomst op Pipeloi is dat al te zien op de thematafel: daarmee beogen we het onderwerp nog meer te laten leven bij kinderen en ouders.

5. De pedagogische praktijk rondom de basisregels op de BSO Pipeloi

In het algemene pedagogisch beleid is in de vorm van pedagogische basisregels voor de hele organisatie vastgelegd *wat* we doen. In dit pedagogisch profiel beschrijven wij *hoe* we dit doen op **BSO Pipeloi**. De basisregels zijn onderverdeeld naar de vier opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang.

5.1. Emotionele veiligheid op BSO Pipeloi

Het meest kenmerkende voor de BSO Pipeloi op het gebied van emotionele veiligheid is:

- betrokkenheid van de pedagogisch medewerkers bij kind en ouder
- aandacht voor het individuele kind binnen de groep
- een persoonlijke benadering voor elk kind

5.1.1. Voldoende aandacht voor wennen op een nieuwe groep

Voorafgaand aan het wennen wordt er met de ouders eerst een afspraak gemaakt om samen met het kind de BSO te komen bekijken en kennis te maken met de pedagogisch medewerkers; een van hen geeft het kind en de ouders een rondleiding op de BSO en laat hen de groep zien waar het kind geplaatst is. Dan volgt een kennismakingsgesprek, waarbij pedagogisch medewerker en de ouders informatie uitwisselen over het kind en over de gebruiken en gewoontes. Daarna kan het kind een paar keer komen oefenen; zo kan er een vertrouwensband ontstaan.

Als het kind doorstroomt vanuit KDV Pipeloi dan maakt de pedagogisch medewerker van de BSO wenaafspraken. Het kind komt dan bijvoorbeeld eerst een uurtje 'oefenen' en daarna wordt dit geleidelijk verder uitgebreid.

5.1.2. Bij plaatsing van kinderen houden we rekening houden met specifieke omstandigheden, zoals samenstelling van de groep op dat moment

Bij specifieke omstandigheden of wensen heeft de pedagogisch medewerker overleg met de afdeling Plaatsingen. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd rekening te houden met de samenstelling van de groep, bijvoorbeeld of er kinderen zijn die extra aandacht nodig hebben, of er al veel jongens of meisjes zitten, e.d.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

5.1.3. Rekening houden met specifieke behoeften van kinderen en eigenheid van kind respecteren

Ieder kind is uniek en anders, dus ieder kind krijgt een andere benadering. Zo zal het ene kind zich snel thuis voelen op de BSO, terwijl een ander daar meer tijd voor nodig heeft. We respecteren ieder kind en stemmen onze benadering hier op af. We kijken zowel naar groepsgebeuren als naar individueel belang; ieder kind moet zijn of haar verhaal kwijt kunnen.

5.1.4. Gevoelens zoals blijdschap en verdriet serieus nemen

We nemen alle gevoelens van de kinderen serieus, als een kind bijv. gevallen is zeggen we dat het kind best mag huilen, het hoeft zich niet groot te houden en mag zijn emoties uiten. Wij proberen het kind dan te troosten en benoemen dat we het kind begrijpen. Maar ook wanneer een kind blij is met bijv. de geboorte van een broertje of zusje, mag het zijn verhaal doen en wij gaan hier op in.

5.1.5. Zorgen voor veilige hechting, geborgenheid, voorspelbaarheid, zorgen dat kinderen zich veilig voelen, zorgen voor structuur in de dag met vaste en sensitieve pedagogisch medewerkers, en gebruik maken van rituelen en vieringen

We zorgen voor een veilige hechting en geborgenheid door zeker in het begin veel één op één aandacht aan het kind te geven, zodat het zich vertrouwd gaat voelen bij de groepsleiding. We laten het kind kennismaken met de verschillende ruimtes door bijv. mee te lopen naar de wc. Vervolgens bemiddelen we waar nodig tussen het nieuwe kind en de andere kinderen zodat ze met elkaar leren spelen.

Voorspelbaarheid en structuur bieden we door een vast dagritme, waarbij de tijden van bijv. het drinken en fruit eten vast staan. Ook hebben we veel vaste gewoontes zoals het op tafel staan met het vieren van verjaardagen. We bieden verder structuur en duidelijkheid door groepsregels, zoals: 'opruimen voordat je iets nieuws pakt'.

We werken met vaste medewerkers op de groepen en zorgen zoveel mogelijk voor vaste inval als één van de vaste pedagogisch medewerkers er niet is. Rituelen en vieringen verlopen volgens een vast patroon. Iedere viering van een verjaardag is ongeveer hetzelfde: zo weet het kind waar het aan toe is. Bij nieuwe dingen, zoals de sinterklaasviering die jaarlijks verschillend is, introduceren we dit rustig en passen we het waar nodig aan. Zo doen we bijv. geen echte Sinterklaas, omdat gebleken is dat de kinderen dit vaak eng vinden.

5.1.6. Aandacht voor lichaamstaal, 'lezen' (inleven, invoelen, begrijpen) van kinderen, maar niet te snel invullen

Lezen betekent voor ons observeren; we kijken dagelijks hoe een kind zich individueel of in groepsverband gedraagt. Door het observeren proberen we in te schatten hoe een kind zich voelt en begrijpen we het kind beter of kunnen we een betere benadering kiezen. We proberen ons in de gedachtewereld van het kind te verplaatsen.

5.1.7. Aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen in het leven van een kind

Als een kind iets ingrijpends heeft meegemaakt bijv. overlijden, verhuizing, geboorte, dan mag het kind dit vertellen tijdens de kringgesprekken. We kunnen hier dan samen met de andere kinderen op ingaan. Natuurlijk mag dit ook met een medewerker alleen als het kind dat fijner vindt. We stemmen het af op wat het kind aangeeft. Ook kan het zijn dat we bij dit soort bijzondere gebeurtenissen extra op het kind willen letten of dat het kind juist iets extra's mag doen, bijv. de groepsleiding helpen.

5.1.8. Aandacht voor lichamelijke veranderingen bij een kind

We kijken bij het kind naar lichamelijke veranderingen door te letten op bijv. de motoriek: kan het kind bal spelletjes of bijv. mozaïeken. Dit kunnen we stimuleren maar we dwingen het kind niet als het er niet aan toe is. Andere dingen waar we op letten zijn de spraakontwikkeling: stottert het kind bijvoorbeeld? We signaleren zoveel mogelijk en geven het door aan de ouders als ons bijzonderheden opvallen.

5.1.9. Accepteren van elk kind zoals het is, elk kind zijn eigen ontwikkeling in zijn eigen tempo gunnen, stimuleren als dat nodig is

We zullen het kind er nooit op aan kijken als het iets (nog) niet kan, wel zullen we proberen het kind te stimuleren door het bijv. te leren hoe zelf zijn veters te strikken of zijn billen af te veegen. We forceren hierbij niets. Ook is er op de BSO verschillend spelmateriaal aanwezig voor verschillende niveaus, zoals boeken, spelletjes en puzzels.

5.1.10. Iedereen is 'anders' en ieder kind mag er zijn

We gaan met de kinderen om zoals we ook zelf behandeld willen worden. Zo leren we ook de kinderen met elkaar om te gaan. Het ene kind wil bijv. graag toneelstukjes opvoeren terwijl een ander kind dat misschien best een beetje eng vindt. We laten dan wel zien hoe leuk een toneelstukje kan zijn maar het kind bepaalt zelf of het er

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

wel of niet aan mee doet.

5.1.11. Bij overtreden van regels nóóit het kind afkeuren, alleen het gedrag

Als het kind iets doet wat wij niet goedkeuren zeggen we bijv. "ik vind het niet leuk dat je een ander pijn doet." We zeggen niet: "Ik vind jou niet lief".

5.1.12. Een sfeer scheppen waarin kinderen zich welkom voelen

We begroeten het kind persoonlijk bij binnenkomst en tonen interesse door het stellen van wat vragen. Bijvoorbeeld of ze een leuke dag gehad hebben op school, of ze in het weekend iets leuks gedaan hebben. We laten het kind merken dat we het leuk vinden dat het er weer is. We stellen ons zoveel mogelijk vrolijk en toegankelijk op zodat de kinderen zich bij ons op hun gemak voelen.

5.1.13. Praten met kinderen en uitleg geven als ze grenzen overschrijden

We geven altijd uitleg aan regels omdat kinderen ze dan begrijpen en sneller aannemen. Bijvoorbeeld je mag niet klimmen op de bank, want we zijn bang dat jij je pijn doet als je er afvalt, of dan gaat de bak kapot. .

5.1.14. Bij flexibele opvang extra aandacht voor rust op de groep en het waarborgen van continuïteit voor kind en groep

We zorgen voor extra aandacht bij binnenkomst van een kind, dat flexibel (= niet regelmatig) komt. Het kan zijn dat ze weer een beetje opnieuw moeten wennen. De aandacht is erop gericht om het kind zich (weer) thuis te laten voelen.

5.2. Persoonlijke competenties

De belangrijkste aandachtspunten op het gebied van persoonlijke competenties voor de BSO Pipeloi zijn:

- kinderen uitdaging bieden en hen de mogelijkheid geven zich te ontwikkelen
- kinderen stimuleren om de wereld om zich heen te ontdekken

5.2.1. Zorgen voor uitdagende omgeving die tegemoet komt aan het verlangen van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken

We bieden verschillende materialen en activiteiten aan, zo kan het kind rustig spelen in de poppenhoek, maar ook hutten bouwen in de 'stoeikamer'. We passen ook steeds de ruimtes aan als we zien dat er een nieuwe behoefte ontstaat. Zo is er bijv. ook een ruimte waar kinderen kunnen zingen en dansen. We lezen de vakbladen om nieuwe uitdagingen of activiteiten te bedenken.

5.2.2. Zorgen voor afwisseling, door aanbod van rustige en meer actieve activiteiten, en voor gevarieerd spel materiaal waardoor kinderen spelenderwijs de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen' ontdekken, ervaren, verleggen en daarvan leren

We bieden allerlei activiteiten aan: dit kan zijn kettingen maken, buiten waterspeltjes doen, van strijkkralen mooie figuren maken, appelflappen maken, maar ook paaltjesvoetbal, dansen, etc. Naast het aanbod van de groepsleiding zijn kinderen ook vrij om materiaal en speltjes zelf te pakken waar ze op dat moment behoefte aan hebben. Ook kunnen de kinderen op een andere groep gaan kijken waar ze ook ander spel materiaal kunnen vinden.

5.2.3. Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling van motoriek, kinderen aanmoedigen motorische vaardigheden te vergroten

Op de BSO hebben we verschillende (knutsel)materialen hiervoor aanwezig, bijv. grote speelblokken om hutten mee te maken en om overheen te klimmen. Maar ook bouw materiaal; een toren bouwen vraagt aardig wat motorische vaardigheid. Ook voor de fijne motoriek hebben we materiaal, bijv. kralen om een ketting te maken. We stimuleren de kinderen door ze aan te moedigen om iets te ondernemen en door het hen te zeggen als het heel goed gaat.

Ook kunnen we in het begin helpen door een stukje samen te doen en het kind zo helpen om erop te leren vertrouwen dat hij het ook zelf kan doen. Als de kinderen buiten spelen en in onze ogen gevaarlijke toeren uithalen, gaan we er naast staan, maar we grijpen niet meteen in. Zij verkennen hun grenzen, en daar geven wij de gelegenheid toe, als dat mogelijk is.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

5.2.4. Stimuleren van spraak- en taalontwikkeling door duidelijk en correct te spreken, zinnen zodanig te herhalen i.p.v. verbeteren, anderstalige kinderen in het Nederlands aan te spreken, activiteiten verbaal te begeleiden en gebruik te maken van verhalen, liedjes en rijmpjes

Bij foutief woordgebruik van de kinderen herhalen wij de zin op een goede manier. Verder worden er boeken gelezen en bijvoorbeeld spelletjes uitgelegd in correct Nederlands.

5.2.5. Stimuleren van verstandelijke ontwikkeling door aanbieden van gevarieerd spel materiaal, reële eisen stellen afgestemd op leeftijd en belangstelling van kinderen.

Wij spreken liever niet van 'eisen stellen' in dit verband. Wel stimuleren we de verstandelijke ontwikkeling op verschillende manieren. We hebben spellen voor verschillende leeftijden, spellen om te tellen, of om letters te leren, maar ook boekjes van verschillende niveaus. Boekjes voor kinderen die net beginnen te lezen, en boekjes voor kinderen die al ver gevorderd zijn met lezen.

Als we zien dat een kind het leuk vindt om te lezen vragen we het bijvoorbeeld om een stukje voor te lezen aan de andere kinderen.

Op heel beperkte tijden kunnen kinderen televisie kijken, bijvoorbeeld een speciale film rond Sinterklaas of in een schoolvakantie, als het langdurig slecht weer is. We hebben geen computers voor kinderen: we willen juist andere spel- en speelmogelijkheden stimuleren en in de meeste gevallen doen kinderen thuis en/of op school al ervaring op met de computer.

5.2.6. Stimuleren van creatief denken, kinderen aanmoedigen nieuwe dingen uit te proberen, initiatieven te nemen

Als iets niet lukt, stimuleren we het kind zelf een oplossing te vinden. Eventueel helpen we met een oplossing bedenken, bijv. als een kind ook op een fietsje wil waar een ander kind op zit, zeggen we dat ze om de beurt kunnen fietsen, maar dat het kind dat zelf moet zeggen. We helpen het kind om het zelf te doen.

Ook stimuleren we nieuwe activiteiten te ondernemen door de interesse van het kind op te wekken. Bijv. door ze te wijzen op andere mogelijkheden. We helpen kinderen deel te nemen aan een activiteit als ze die wat eng vinden: zo hebben we bijvoorbeeld het spel "mimelen", Hints voor kinderen. In het begin vonden veel kinderen dit wel een beetje eng en spannend. Door het steeds vaker te spelen met de kinderen en voorbeelden te geven aan de kinderen hoe ze iets uit kunnen beelden, vinden ze het spel nu heel leuk om te doen.

5.2.7. Rekening houden met specifieke behoeften en interesses van kinderen, elk kind accepteren zoals het is, elk kind de eigen ontwikkeling in het eigen tempo gunnen

Ieder kind mag zelf kiezen waar het mee wil spelen. Als een kind daar een keer geen zin in heeft, mag het ook lekker een boekje op de bank gaan lezen of even lekker 'niets' doen. De tijd op de BSO zien wij als vrije tijd waarin niets moet. Ook het tempo waarop een kind dingen onderneemt, wordt niet bepaald door de groepsleiding, maar door het kind zelf.

Als kinderen uit school komen, is dat een overgang. Van de ene groep (klas) naar de andere (BSO), en naar een andere omgeving. Het ene kind heeft bij die overgang aan iets anders behoefte dan het andere. Voor de één kan het zijn dat hij/zij even bij moet komen en op de bank gaat zitten kijken, voor een ander kan het juist zijn dat hij/zij even flink moet bewegen. We proberen ieder kind zoveel mogelijk zijn eigen behoeften en ritme te laten volgen.

We houden ook rekening met verschillen tussen jongens en meisjes. Gemiddeld genomen uiten jongens zich meer 'lichamelijk' dan meisjes. Bij een conflict bijvoorbeeld zijn meisjes zijn meer geneigd om er pratend uit te komen, terwijl jongens ook meer fysieke middelen gebruiken. We accepteren niet alle gedrag, maar we geven wel zoveel mogelijk ruimte aan beide handelwijzen.

5.2.8. Kinderen helpen zelfvertrouwen te ontwikkelen door te stimuleren, waarderen en complimenteren

We doen dit de hele dag door: we complimenteren kinderen met hun mooie tekening of de zelf gestrikte veters. Alleen al door deze complimenten stimuleren we het kind om het de volgende keer weer te doen. Ook laten we zien dat we het waarderen als de kinderen bijv. elkaar helpen of behulpzaam zijn.

5.2.9. Kind ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We hebben respect voor elkaar en iedereen mag zijn zoals hij of zij is. We accepteren ook wanneer sommige dingen niet in de aard van het kind zitten; sommige kinderen willen niet knutselen. We kunnen ze stimuleren,

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

laten zien hoe leuk het is, maar als dat niet werkt accepteren we dat dit niet iets is wat het kind wil.

5.2.10. Kinderen leren zelf conflicten oplossen en assertief te zijn

We laten kinderen zoveel mogelijk eerst proberen een conflict zelf op te lossen. Soms helpen we wel met het bedenken van een oplossing, maar het kind moet het zelf doen. Als een kind bijv. iets wil spelen wat een ander kind niet wil, kijken we eerst hoe de kinderen dit zelf zonder ons oplossen. Lukt dit niet, dan komen wij met oplossingen maar laten het kind kiezen en dit uitvoeren. Zo leert een kind ook assertief te zijn en zelf te zeggen wat het wel en niet wil.

5.2.11. Kinderen in de bso aanmoedigen kinderen nieuwe interesses en hobby's te ontwikkelen

Wij bedenken zelf activiteiten waaraan de kinderen kunnen deelnemen. We laten dan zien hoe leuk het kan zijn om mee te doen. Als een kind het bijv. 'saai' vindt om te knutselen gaan we een stoere robot maken en kan opeens niet meer 'saai' zijn. Kinderen mogen ook zelf activiteiten of ideeën aandragen; daar gaan wij dan zoveel mogelijk op in, kijken wat er mogelijk is.

5.2.12. Praten met kinderen en uitleggen als ze grenzen overschrijden

We leggen altijd uit waarom iets niet mag, kinderen accepteren regels ook beter als ze weten waarom iets niet mag. Bijv. je mag niet schreeuwen in de groep want dan kunnen andere kinderen niet rustig lezen. Niet hard rennen door de gang, want dan kan je anderen ondersteboven lopen en is het voor de benedenverdieping een herrie omdat daar kleine kinderen slapen. Niet 'vechten' in de stoeiruimte, maar hutten bouwen en soms stoeien, zodat je elkaar geen pijn doet.

5.2.13. Aandacht voor evenwicht tussen groepsactiviteiten en individuele activiteiten

Op de BSO gebeurt er veel in de groep; die groep is er nu eenmaal. Maar dat wil niet zeggen dat er geen individuele activiteiten zijn. Een kind kan altijd zelf iets gaan doen zoals een boekje lezen. Een voorbeeld van het zoeken naar dit evenwicht is als een kind een spelletje wil doen met een leidster. Dit kan, maar als er meer kinderen mee willen doen, stelt dit de pedagogisch medewerker voor de keuze om er een groepsspelletje van te maken of om te zeggen "ik doe nu even een spelletje met dit kind. Straks mag er een ander kind en doen we om de beurt".

Ook kan een leidster een activiteit doen met een aantal kinderen en de andere kinderen kunnen dan individueel kiezen wat zij leuk vinden om te spelen.

5.2.14. Aandacht voor lichamelijke veranderingen en ontwikkeling van seksualiteit

We hebben altijd een open houding voor deze onderwerpen. Als kinderen vragen hebben over hun lichaam of over seksuele onderwerpen, dan proberen we deze op hun niveau te beantwoorden.

5.2.15. Stimuleren gezond en veilig gedrag bij kinderen, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau

We willen dat de BSO uitdagingen biedt aan de kinderen, maar op voorwaarde dat het er veilig is. We leggen kinderen ook uit dat we snappen dat sommige dingen heel leuk zijn, maar dat het dan toch niet mag omdat het gevaarlijk kan zijn. Bijv. in de stoeikamer klimmen tegen de wand is heel leuk, maar het mag niet van de leiding omdat het kind hard kan vallen. We vragen dan ook of het kind het begrepen heeft waarom het niet mag. Hierdoor leert het kind eventuele gevaren kennen.

5.2.16. We stimuleren dat kinderen tijdens de opvang dagelijks buiten spelen

We hebben een grote, uitdagende buitenspeelruimte bij het gebouw, met veel groen. En er staan toestellen, er zijn picknicktafels en ook voorwerpen waar kinderen van alles mee kunnen, zoals boomstammen en grote stenen. Verder hebben we fietsen en skelters, allerlei spel materiaal en veel zand- en schepspullen. Kinderen mogen altijd buiten spelen, als ze dat willen. Daarnaast stimuleren we buiten spelen door met zijn allen naar buiten te gaan, daar spelletjes te doen, of met de kinderen op ontdekkingstocht te gaan tussen de struikjes bijvoorbeeld.

Kinderen mogen altijd naar buiten. Als ze met minimaal twee kinderen zijn, mogen ze vast alleen naar de speelplek, als de groepsleiding (nog) andere dingen aan het doen is. Hierbij houden de pm-ers er rekening mee of de betreffende kinderen het aankunnen. Zodra het er meer dan vijf worden, gaat er altijd iemand mee.

Op woensdagmiddagen gaan we met de kinderen die mee willen naar een sportveld in de buurt om sport en spel te doen.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

5.3. Sociale competenties op de BSO Pipeloi

De speerpunten van de BSO Pipeloi op het gebied van ontwikkeling van sociale competenties zijn:

- kinderen leren dat samen dingen doen tot veel plezier leidt
- kinderen leren zelf oplossingen te vinden; dat vergroot hun zelfvertrouwen en versterkt hun zelfbeeld
- kinderen leren om rekening te houden met andere kinderen

5.3.1. Stimuleren van positieve groepsfeer, kinderen aanmoedigen dingen samen te doen en te delen

We doen dit door veel dingen samen te doen en samen te beleven, bijv. de kringgesprekken, en vieringen van bijv. verjaardagen of de kerstlunch. Ook betrekken we de kinderen bij elkaar door samen spelletjes te doen of samen iets te knutselen.

Daarbij hebben we ook aandacht voor 'teruggetrokken' kinderen. Voor hen is een positieve benadering heel belangrijk. We proberen ze mee te laten doen bij bijvoorbeeld een spel als "ik zie, ik zie, wat jij niet ziet, en de kleur is....", door het kind ook aan de beurt te laten komen. Als het kind een voorwerp noemt, prijzen we het kind omdat hij/zij zo knap iets gevonden heeft, zodat het zelfvertrouwen van het kind wordt gesterkt. Als het nog niet aan toe is aan iets zeggen in de grote groep, doen we het op andere manieren: meer in een klein groepje of één-op-één.

We stimuleren kinderen om vriendjes en vriendinnetjes te maken. Niet alleen op de eigen groep, maar ook op de andere groepen. De BSO heeft een open deuren beleid. Dit geeft de kinderen de mogelijkheid om vriendjes en vriendinnetjes op te zoeken en/of te maken op een andere groep. **Tussen 16.45u en 17.00u wordt er fruit gegeten op de eigen groep. Daarna blijven de kinderen op de eigen groep; daar worden ze dan opgehaald door de ouders.**

5.3.2. Aanbieden van groepsactiviteiten met aandacht voor evenwicht groepsactiviteiten - individuele activiteiten

We proberen dit af te wisselen, we doen dingen samen met de hele groep zoals het zoeken van paaseieren, maar we doen ook dingen met één of twee kinderen samen, zoals een boekje lezen.

Daarnaast hebben we in het kader van het open deurenbeleid activiteiten met de drie BSO-groepen samen, zoals de kerstlunch, samen op uitje of video kijken.

5.3.3. Kinderen geven-en-nemen leren, leren conflicten op te lossen

We leren kinderen dat zij conflicten zelf op kunnen lossen. Ze hebben zelf al vaardigheden in huis; wij sturen bij, maar lossen – in eerste instantie - het probleem niet voor ze op. Vaak komen de kinderen zelf al met een oplossing. De groepsleiding stimuleert dit **door kinderen kleine steuntjes in de rug te geven bij het zoeken naar een oplossing.** Beide partijen zijn eerder tevreden met de oplossing als ze het zelf geregeld hebben.

Bij heftige conflicten of bij kinderen met probleemgedrag in een groep is een positieve benadering belangrijk. Als er bijvoorbeeld ruzie is om een fiets, kun je als pedagogisch medewerker het advies geven om een ander spel te verzinnen, waar meerdere kinderen aan mee kunnen doen. Zo wordt de ruzie gestopt en het positieve samenspel benadrukt.

5.3.4. Kinderen leren zich in te leven in de ander, begrip te hebben voor de ander

Wanneer zich vervelende situaties zich voordoen, bespreken we dat in de groep, bijv. als opa of oma overlijdt. We geven kinderen de kans hun emoties te uiten en ook te luisteren naar andere kinderen. Uitleggen dat ieder kind zijn verhaal mag doen. Dat ieder verhaal belangrijk is.

5.3.5. Kinderen leren dat iedereen anders is en dat iedereen gelijkwaardig is

We leren kinderen dat iedereen anders maar wel gelijkwaardig is. Als een kind een handicap heeft leggen we dit uit, en beantwoorden vragen van de kinderen. Eventueel samen met het kind zelf. We vinden het belangrijk te laten zien dat kinderen die anders zijn, net zo goed bij de groep horen als een ander kind.

5.3.6. Stimuleren andere culturen te verkennen (boeken, spelletjes, gerechten, feesten)

We praten met kinderen in de kring over wat ze thuis beleven. Bijvoorbeeld een feestje bij de Marokkaanse buurman op de hoek, of waarom iemands moeder een hoofddoekje draagt. Of bijvoorbeeld een zomerfeest organiseren over verschillende werelddelen en zo de kinderen en ouders te laten proeven van andere culturen.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

5.3.7. Belonen van gewenst gedrag, corrigeren van ongewenst gedrag; ongewenst gedrag alleen bestraffen als corrigeren niet helpt

We gaan altijd van het positieve uit. We geven liever positieve aandacht dan negatieve aandacht om gedrag te sturen. Wanneer een kind uit zichzelf de rommel opruimt, prijzen we dit nadrukkelijk.

We proberen ongewenst gedrag zoveel mogelijk te negeren. Daarmee geven we er geen aandacht aan, waardoor dat – ongewenste - gedrag zal afnemen. Want kinderen willen aandacht voor wat ze doen, hebben nodig dat hun initiatieven gezien worden. Als ze bij bepaald gedrag geen aandacht krijgen, en bij ander – gewenst – gedrag juist wel, zal dat zich verder gaan ontwikkelen.

We benoemen het gedrag dat we willen zien. Als een kind bijvoorbeeld zijn mes wil gaan aflikken, zeggen we ‘Smeer maar op je brood’, en niet ‘Niet je mes aflikken’.

Als ook corrigeren niet helpt, lassen we een time-out in: we halen het kind even uit de situatie. Dat houden we zo kort mogelijk en we doen het ook niet te vaak, want dit kan frustratie oproepen bij het kind. En teveel daarvan is niet goed voor de ontwikkeling en het zelfbeeld van een kind. We zetten het kind even apart om het kind te laten nadenken waar het mis ging. Daar komen we als leiding dan later op terug om erover te praten.

5.3.8. BSO-kinderen aanmoedigen actief te worden in kinderparticipatie en kinderactiviteiten

Wij laten kinderen meedenken over bijvoorbeeld de inrichting van de ruimte. Met Sinterklaas stellen ze zelf een verlanglijstje op. Een vraag die wij ook geregeld stellen is: “Wat willen jullie doen vanmiddag?” We proberen dan overeenstemming te bereiken met de groep. Tijdens de vakantie activiteiten worden kinderen vooraf betrokken bij de samenstelling van het programma en de activiteiten. Dit wordt in kleine groepjes met kinderen besproken. De ervaring leert dat dit meer oplevert dan het bespreken van activiteiten en wensen in een grote groep. Als de activiteiten en het programma bekend zijn, wordt er een draaiboek gemaakt en worden de activiteiten op flyers gezet en op de groepen opgehangen. Zo worden ouders en kinderen betrokken bij de activiteiten.

Af en toe wordt er een kind aangewezen die ergens de “baas” over is. Dat helpt kinderen actief mee te denken en verantwoordelijkheid te dragen.

5.3.9. Kinderen ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We hebben respect voor wat het kind zelf aandraagt. Eigen mening en gevoelens nemen we serieus. Een kind mag dragen wat hij zelf wil, van jurken tot tijgerpakjes en van staartjes tot hanenkammen.

5.4. Socialisatie en overdragen van waarden en normen op de BSO Pipeloi

Het allerbelangrijkste op het gebied van socialisatie voor de BSO Pipeloi is:

- dat we uitgaan van een positieve benadering naar de kinderen
- dat kinderen ondervinden dat het samen zijn in een groep uitdagend en leerzaam kan zijn

5.4.1. Als groepsleiding bewust omgaan met eigen waarden en normen

Als groepsleiding zijn we niet waarden- en normenvrij. We realiseren ons dat en bekijken of die eigen waarden en normen wel altijd passen bij kinderen. We vinden bijvoorbeeld dat er rustig aan tafel gegeten moet worden, maar soms lukt dat wel eens niet. We kijken op zo'n moment dan kritisch naar wat nu de beste manier is, gegeven de omstandigheden.

5.4.2. Bewust omgaan met invloed van voorbeeldgedrag op kinderen en invloed van mondelinge overdracht van waarden en normen

Kinderen kopiëren gedrag van de groepsleiding; daar zijn we ons bewust van. Als er bijv. een spin op de groep loopt, kunnen we dit gillend en krijsend aan iedereen laten weten, maar we kunnen dit ook op een rustige doordachte manier oplossen. En we kunnen niet van een kind verwachten dat het niet met de schoenen op tafel zit, als we het zelf wel doen.

Taalgebruik is bij kinderen in de BSO- leeftijd heel belangrijk: kinderen horen alles en slaan ook alles op. Het is de taak van de pedagogisch medewerkers om hier zorgvuldig mee om te gaan.

5.4.3. Respecteren van anderen, hun mening en hun bezit, vermijden van vooroordelen

In een kringgesprek mag ieder kind zijn mening geven over een bepaald onderwerp, bijv. over zwemles. Wij leren

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

de kinderen dat ieder kind een andere mening kan hebben maar dat geen enkel kind ongelijk heeft of fout zit. We leren de kinderen zorgvuldig om te gaan met elkaars spullen. Niet stelen, kapotmaken of uit het raam gooien. Bij vooroordelen proberen wij iets van meerdere kanten te benaderen; uitleg geven over een bepaald onderwerp lost al een heleboel op. Bijvoorbeeld over het hoofddoekje van iemands moeder.

5.4.4. Respecteren van alles wat leeft

We leren kinderen dat mieren, spinnen, lieveheersbeestjes, blaadjes enz. niet dood of stuk hoeven. Als we ze vrijlaten kunnen we daar naar kijken en van genieten.

5.4.5. Niet accepteren van gewelddadig of agressief gedrag

We leggen uit dat gewelddadig of agressief gedrag niet leuk is voor een ander kind en ook niet voor het kind zelf. Als uitleggen niet genoeg is en het gedrag gaat door dan zetten we het kind even apart en spreken het nog een keer aan. Daarna stimuleren we het kind om de relatie met de ander weer goed te maken door bijvoorbeeld sorry te zeggen. Pedagogisch medewerkers geven zelf het goede voorbeeld.

5.4.6. Niet accepteren van pesten

We vertellen kinderen dat pesten, plagen en lastigvallen niet mag en leggen uit waarom niet. Dit doen we bijv. vaak door de rollen om te draaien: "Hoe zou jij het vinden als....". We observeren het gedrag op de groep nauwkeurig en grijpen in wanneer dat nodig is. Dit vinden wij heel belangrijk, omdat ieder kind zich vrij en veilig moet voelen binnen de groep.

5.4.7. Niet accepteren van liegen

We proberen om liegen niet te bestraffen maar juist het eerlijk zijn te belonen. Wanneer bijv. het winkeltje een rommeltje is en alle kinderen ontkennen dat ze er gespeeld hebben, worden we niet kwaad als één van de kinderen toegeeft dat het daar wel gespeeld heeft. We benadrukken dan dat we blij zijn dat iemand eerlijk is geweest.

5.4.8. Niet accepteren dat kinderen elkaar onderling zwart maken

Hier is onze werkwijze vergelijkbaar met die bij het pesten en liegen: uitleggen en de situatie omdraaien. We benadrukken nogmaals dat het belangrijk is om respect voor elkaar te hebben. Ieder kind mag zijn wie die is.

5.4.9. Aandacht en respect voor de gelijkwaardigheid van ieder kind ongeacht leeftijd, kleur, religie, geslacht etc.

In een kennismakingsgesprek overleggen we met ouders over hun wensen en keuzes. We streven ernaar verschillen in inzicht in overleg op te lossen voor het kind én de groep. Luisteren naar en respect hebben voor elkaar zijn hierbij de uitgangspunten.

5.4.10. Duidelijk zijn over 'onze manieren' maar wel flexibel met regels omgaan

We kunnen kinderen duidelijk maken wat de regels zijn, maar dat hoeft niet altijd even serieus te zijn. Met humor kom je een heel eind en zo voorkom je vaak strijd. Er is bijv. een regel dat kinderen maar één koekje mogen bij de limonade. Toch zijn er altijd kinderen die om nog een koekje vragen. Na negen keer nee zeggen is het ook wel eens leuk dat ze eerst op hun hoofd moeten gaan staan en dat ze dan een tweede koekje krijgen. Gegarandeerd dat de hele groep op zijn hoofd gaat staan en de grootste lol heeft.

5.4.11. Stimuleren van onderlinge solidariteit, kinderen aanmoedigen elkaar te helpen

Wanneer een nieuw kind op de groep komt vragen we aan de andere kinderen om het nieuwe kind wegwijs te maken en of het bijvoorbeeld mee mag doen met een spelletje of in de bouwhoek. **Als een kind buiten de groep dreigt te vallen, proberen we het kind erbij te betrekken door iets aan te bieden en/of zelf mee te gaan spelen, en daarbij andere kinderen te betrekken.** Soms doen we daarbij duidelijk een beroep op de andere kinderen: we leggen uit dat het voor geen enkel kind leuk is om niet mee te mogen doen.

5.4.12. Kinderen leren open te staan voor en respect te hebben voor gewoonten en rituelen van andere (sub)culturen, kinderen stimuleren om gewoonten uit andere culturen te verkennen d.m.v. boeken, liedjes, spelletjes, gerechten en feesten e.d.

We leren kinderen open te staan voor andere culturen, bijvoorbeeld door een zomerfeest te houden met als thema 'werelddelen'. Dan doen we aan Afrikaans trommelen, Chinees eten, etc. Zo kunnen kinderen (en ouders)

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

proeven van elkaars culturen. Als kinderen vragen waarom iemand bijvoorbeeld ander brood eet of geen worst mag, dan praten we daarover, op een respectvolle manier.

5.4.13. Kinderen leren mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen te respecteren

Bij een kind met een lichamelijke of geestelijke handicap leggen we in een kringgesprek uit wat die handicap inhoudt. Vragen van de kinderen worden beantwoord, door de leiding en/of door het kind zelf. We benadrukken dat het kind gewoon bij de groep hoort, net zoals alle andere kinderen.

5.4.14. Respecteren ieders normen en waarden t.a.v. seksualiteit, bewaken van grenzen van alle betrokkenen op dit gebied (pedagogisch medewerkers, ouders, de omgeving)

Kinderen in deze leeftijd zijn nieuwsgierig en gaan op onderzoek uit naar hun eigen en elkaars lichaam. We hebben hierbij een open houding; we geven kinderen wel mee dat het soms passender is om dit niet op de groep te doen. Bij het ontdekken van elkaars lichaam moet er een gelijkwaardigheid zijn. Voorwaarde hierbij is dat kinderen aangeven dat ze het prettig vinden. Zoniet, dan praten we hierover met de betrokken kinderen en als een kind niet mee wil doen, dan ondersteunen we dat.

5.4.15. Ontspannen omgaan met blootspelletjes, doktertje spelen e.d. bij jonge kinderen, toezicht houden, ingrijpen als het extreme vormen aanneemt en als kinderen grenzen overschrijden

Als kinderen doktertje spelen houden wij zorgvuldig toezicht. We grijpen in als er grenzen worden overschreden. Dat is het geval als we horen of zien dat kinderen zich er niet meer prettig bij voelen, of als we er zelf geen goed gevoel bij hebben. Een duidelijke grens is: de onderbroek blijft aan; er wordt geen doktertje gespeeld bij de geslachtsdelen.

5.4.16. Voorlichtingsmateriaal, boeken en een luisterend oor bieden rondom seksualiteit bij BSO-kinderen

Op de groepen hebben wij boekjes waarin op niveau seksualiteit uitgelegd wordt, waar komen bijv. baby's vandaan?

5.4.17. Kinderen leren wanneer ze grenzen overschrijden

Als kinderen te ver gaan spreken we ze erop aan. Als een kind na waarschuwing en uitleg de grenzen blijft overschrijden zetten we het even apart en bespreken het voorval nog een keer met het kind.

5.4.18. Bij overtreden van regels het gedrag afkeuren, niet het kind

Bij ongewenst gedrag zullen we uitleggen aan het kind dat dit niet de bedoeling is. We zeggen dan bijv. "ik vind het niet fijn dat je dit doet". We benadrukken dat het gedrag ongewenst is maar niet het kind zelf. We vinden het hierbij belangrijk om het gebeuren als een incident te beschouwen en willen voorkomen dat het kind daar de hele middag nog op aangesproken wordt.

5.4.19. Uitleg geven bij de dingen die je doet

Kinderen snappen en accepteren een regel eerder als je ze uitlegt waarom die regel er is. Bijv. kinderen mogen niet uit het raam hangen omdat we dit gevaarlijk vinden, omdat ze uit het raam kunnen vallen. En dat dit heel zeer kan doen.

5.4.20. Kinderen leren om ruzies uit te praten

We laten het kind eerst zelf proberen een ruzie op te lossen eventueel begeleiden we hierbij. Kinderen komen vaak zelf met simpelere en creatievere oplossingen dan volwassenen.

5.4.21. Gewenst gedrag belonen, ongewenst gedrag corrigeren; alleen straffen als corrigeren niet helpt

Gedrag proberen we in eerste instantie te stimuleren door te complimenteren bij gewenst gedrag, bijvoorbeeld als ze een ander kind geholpen hebben of samen een heel mooi gebouw gemaakt

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
	a.vermeulen	o.bakker	07-05-2010	2

*hebben van blokken. Ongewenst gedrag proberen we in eerste instantie te negeren. Dit kan niet altijd; dan corrigeren we de kinderen. Als ook corrigeren niet helpt, lassen we een time-out in: **we halen het kind even uit de situatie. Dat houden we zo kort mogelijk en we doen het ook niet te vaak, want dit kan frustratie oproepen bij het kind. En teveel daarvan is niet goed voor de ontwikkeling en het zelfbeeld van een kind.** Als een kind tijd gehad heeft om over de ongewenste situatie na te denken, bespreekt de leiding dit met het kind, en hoe het de volgende keer voorkomen kan worden.*